

Gierzwaluwmonitoring Indische Buurt in Ede

Gierzwaluwdag KNNV
14 maart 2026

Gerrit Assink

Even voorstellen

- Gerrit Assink
- Geboren en getogen in Ede
- Ecoloog bij Sweco
 - Voorheen Econsultancy
- Veel ervaring met soortgericht onderzoek
- Enthousiast vogelaar
 - Expertise in Europese roofvogels
 - Passie voor gierzwaluwen

Gierzwaluwmonitoring Indische Buurt te Ede

- Onderzoekslocatie
- Ecologisch onderzoek en vergunningstraject
- Opzet monitoring
- Resultaten monitoring
- Eerste conclusies
- Ruimte voor vragen en discussie

4

Samenwerking met:

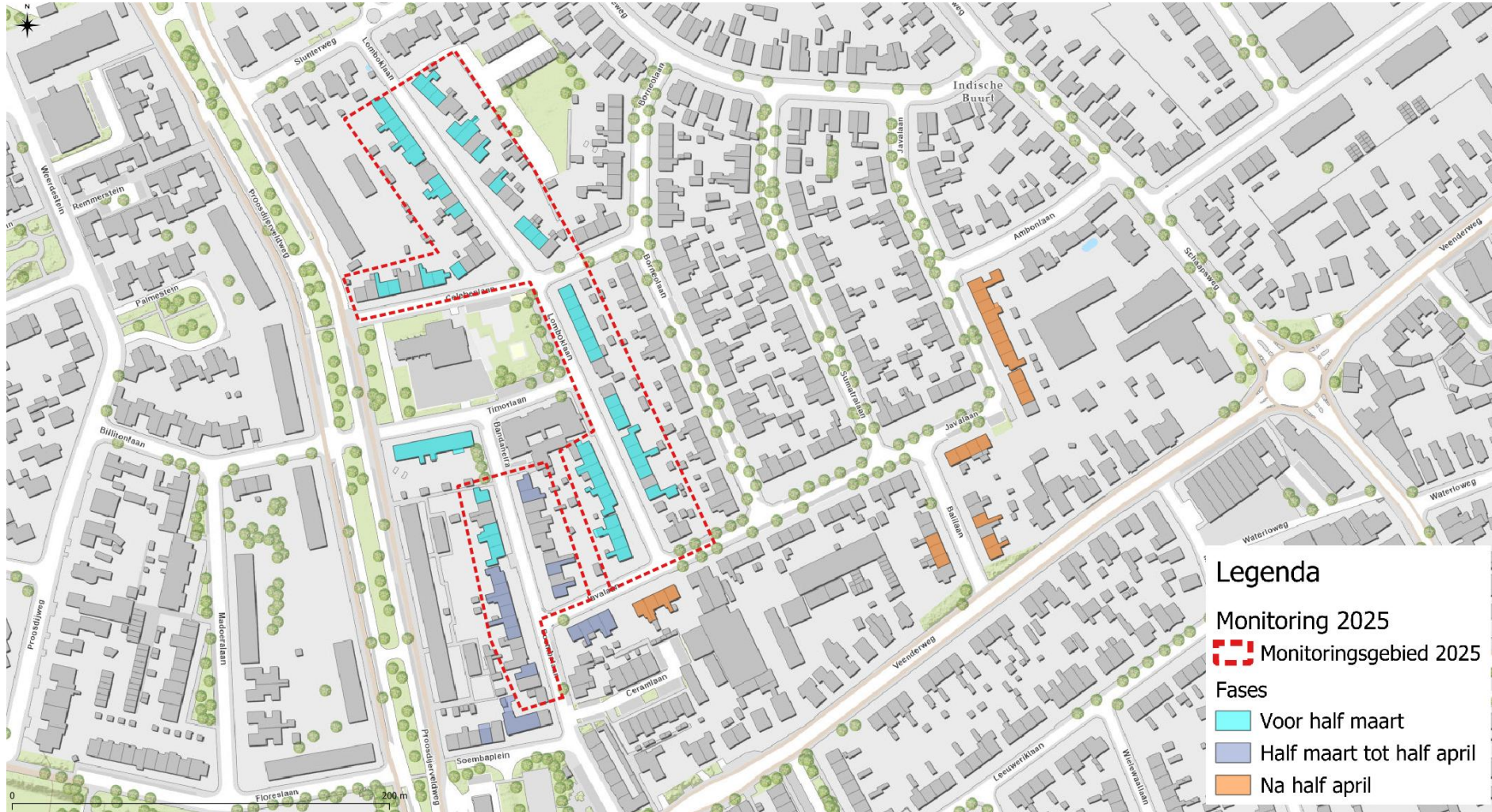
Woningbouwcorporatie

Aannemer

Onderzoekslocatie

Onderzoekslocatie

- Typische volksbuurt
- Bouwjaar 1947 - 1950
- Veel sociale huurwoningen
- Laag energielabel, slecht geïsoleerd
- Veel ruimte voor vogels in daken

Ecologisch onderzoek

- Quicksan flora en fauna (natuurwaarden)
 - Juli 2021
- Aanvullend ecologisch onderzoek
 - Veldseizoen 2022
- Vergunningsaanvraag
 - Maart 2023
- Vergunning verleend
 - Augustus 2024

Ecologisch onderzoek

Vergunningstraject

- Normale doorlooptijd van 20 weken
 - Verlenging tot 26 weken
 - Uiteindelijk 72 weken
- Hoge werkvoorraad bij provincie Gelderland
- Terughoudend bij maatwerk projecten
- Veel overleggen

provincie

Gelderland

Vergunningstraject

GZP2 – neststenen in kopgevels

GZP3 – nestkasten in dakrand

Vergunningstraject

Vergunningstraject

Vergunningstraject

- Bouwfout in de voorgevels van alle betrokken woningen
 - Ruimte tussen bakstenen van buitengevel en daklijst
- Toegang tot ruimte op het dakbeschot
 - 2-3 openingen per woning
- Gierzwaluwen nestelen achter de eerste panlat
 - Tussen pannen en dakbeschot

Vergunningstraject

Vergunningstraject

- GZP3-nestkasten volgens provincie onvoldoende bewezen
- Monitoringsplicht in vergunning opgenomen
 - Monitoring bezetting van nestkasten (beide modellen)
 - Monitoring temperatuur in GZP3-nestkasten
- Monitoringsplicht voor 3 jaar
- Werkzaamheden uitgevoerd in 2024-2025
- Monitoren in 2025 - 2027

Opzet monitoring

Monitoring bezetting nestkasten

- Bezetting verschillende typen nestkasten
- Fysieke monitoring in avonduren
- Minimaal 1 ronde na 20 juni

Monitoring temperatuur GZP3-nestkasten

- Vermoeden tot hoge temperaturen onder geïsoleerd dak
- Monitoring met temperatuurloggers
- Gedurende broedseizoen van gierzwaluw

Opzet monitoring – bezetting nestkasten

- 2 rondes in de avonduren
 - 1 ronde in de ochtend
- Monitoring na 20 juni
- Tellen invliegende adulten of zichtbare/roepende vogels
- Afgekaderd monitoringsgebied
 - Fasering werkzaamheden

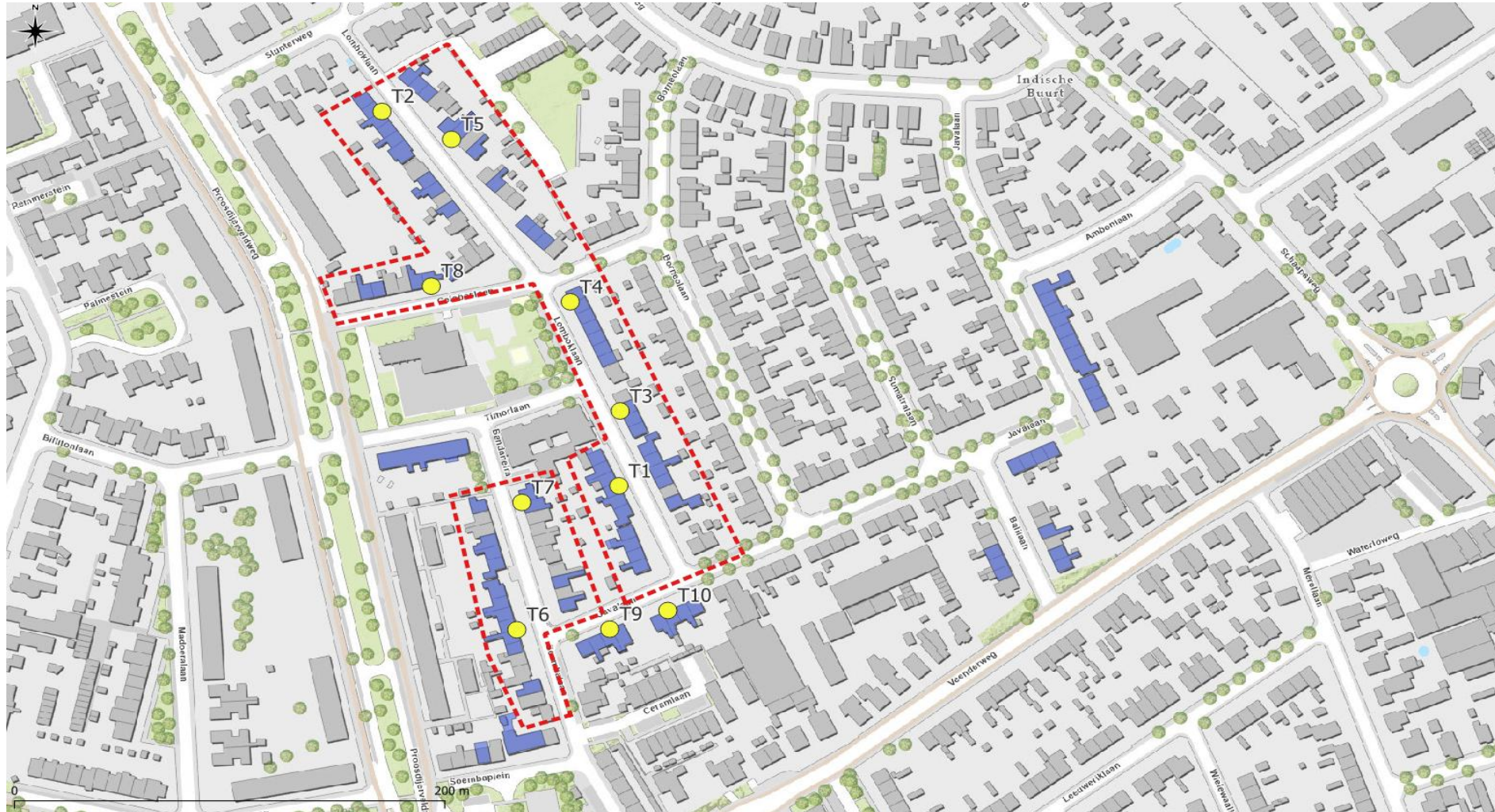

Opzet monitoring – temperatuur GZP3-nestkasten

- Gebruik temperatuurloggers
 - Lascar EL-USB-1
- 1 meting per uur
 - Nauwkeurig tot 0,5 °C
- 10 nestkasten
 - Naar rato verspreid over windrichtingen

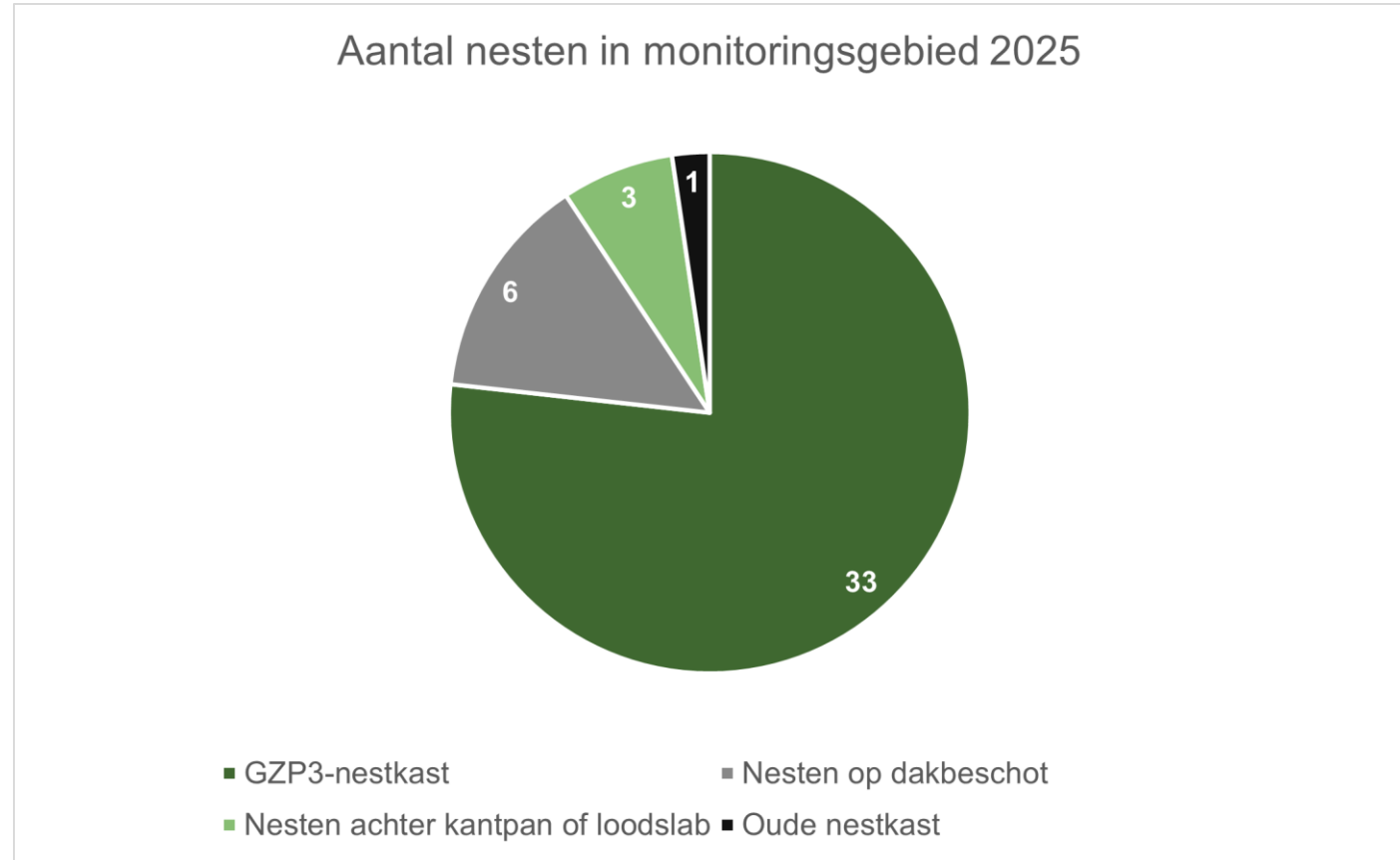

Opzet monitoring – temperatuur GZP3-nestkasten

Resultaten monitoring - bezetting

- Binnen monitoringsgebied 2025:
 - 43 nesten van gierzwaluw
- 33 nesten in GZP3-nestkasten
- 6 nesten op het dakbeschot (oude nestlocaties)
- 3 nesten achter kantpannen of loodslabben
- 1 nest in oude nestkast
- **Geen** nesten in GZP2-neststenen

Legenda

Monitoring 2025

Nestlocaties gierzwaluwen 2025

- GZP3-nestkast
- Dakbeschot voorgevel
- Kantpan of loodslab
- Oude nestkast

Resultaten monitoring – temperatuur GZP3-nestkasten

- 9 loggers uitgelezen
 - Noordoost – 2
 - Zuidwest – 3
 - Noordwest – 1
 - Oost – 1
 - West – 1
 - Zuid – 1
- 1 logger verdwenen

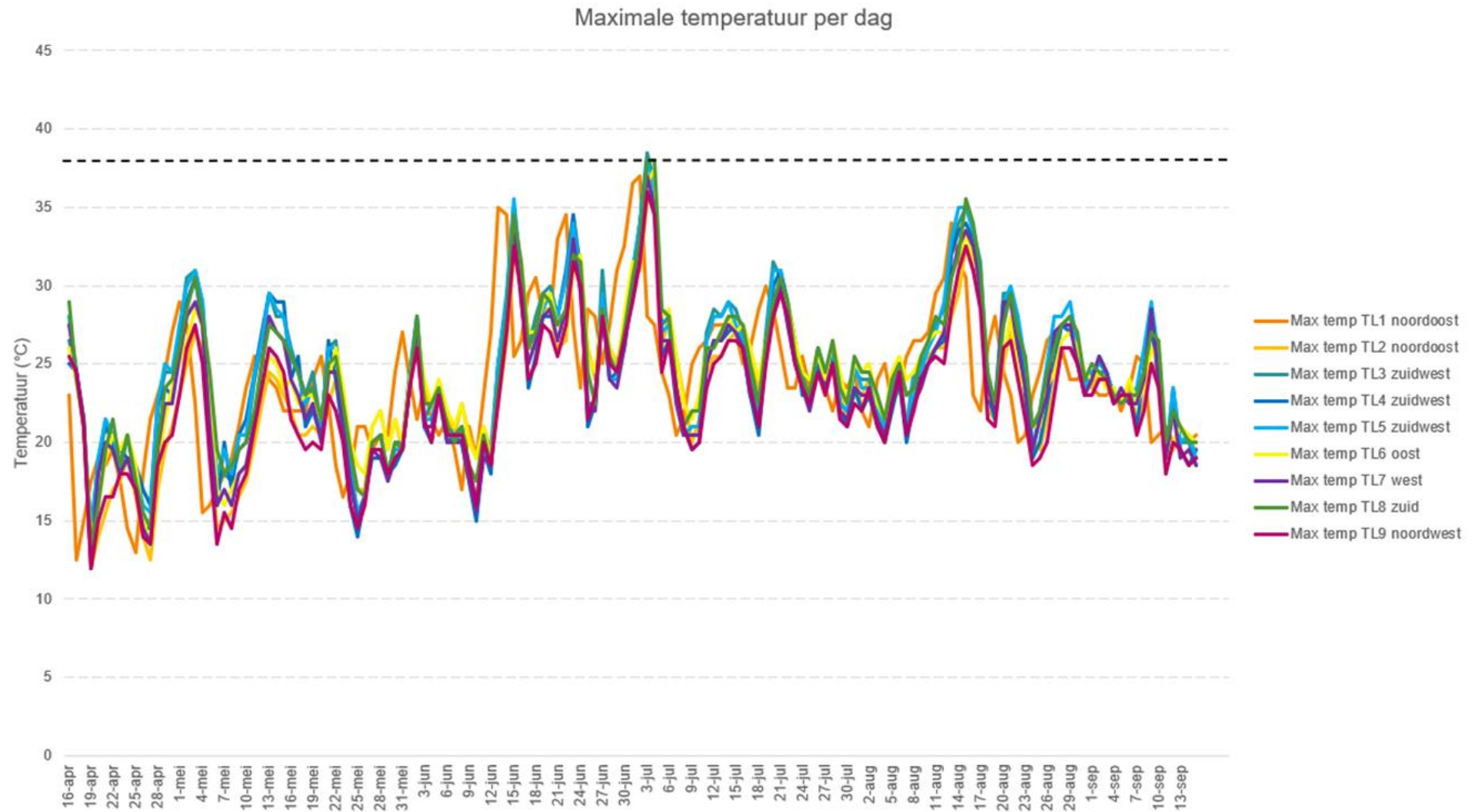
Resultaten monitoring – temperatuur GZP3-nestkasten

- Voor de analyses zijn 2 belangrijke aannames gedaan
 - Basis voor deze aannames is een punt van discussie
- 1. 90% van eieren komt uit voor 26 juni, optimale temperatuur voor eieren is 37,7 °C
- 2. Lethale temperatuur voor jongen is 38 graden gedurende 2 uur
- Onderbouwde feedback op aannames is meer dan welkom

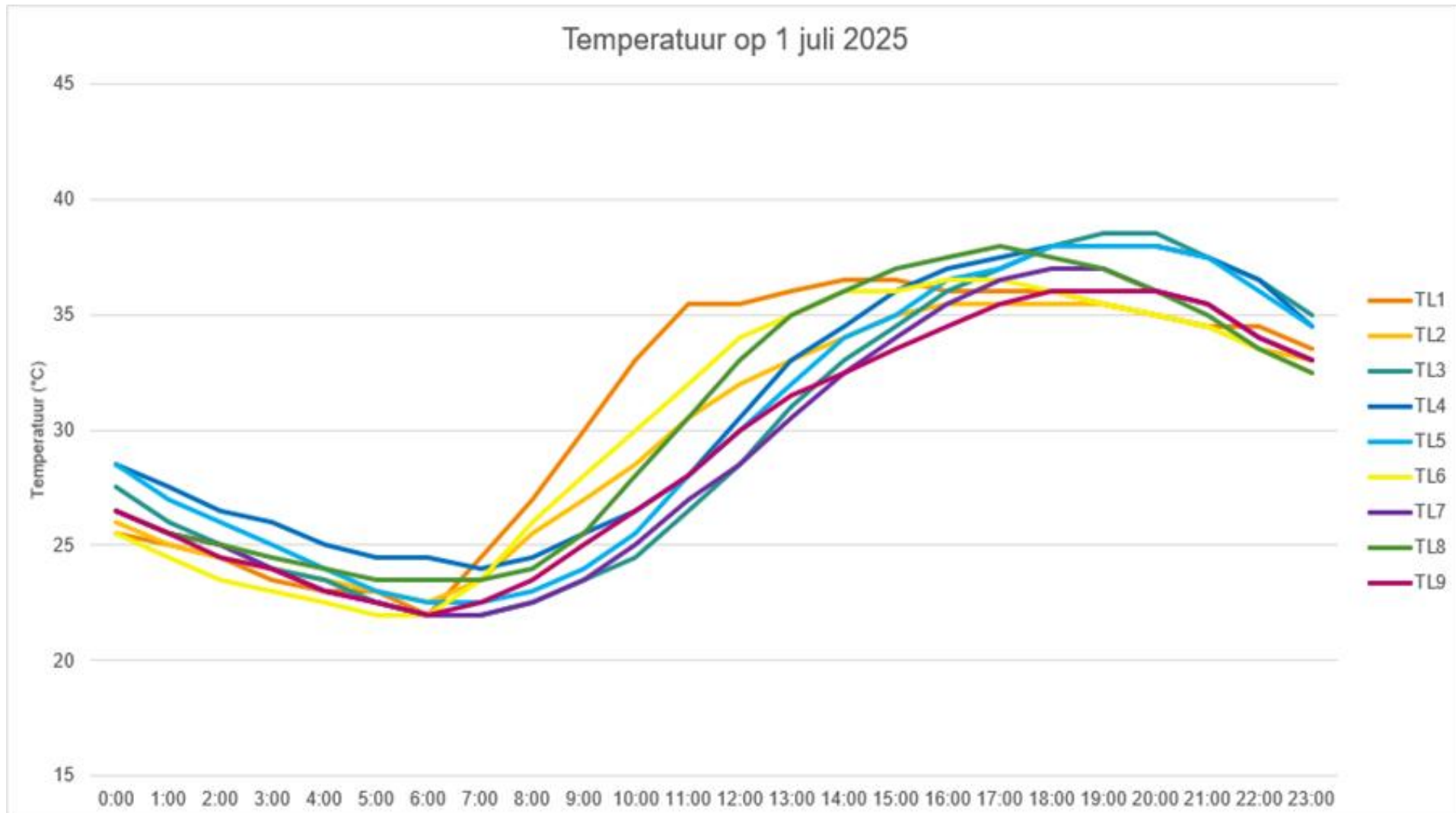
Opzet monitoring – temperatuur GZP3-nestkasten

	Lomboklaan 13	Lomboklaan 39	Lomboklaan 18	Lomboklaan 36	Lomboklaan 58	Soembalaan 11	Soembalaan 38	Celebeslaan 18	Javalaan 93
	TL1 (NO)	TL2 (NO)	TL3 (ZW)	TL4 (ZW)	TL5 (ZW)	TL6 (O)	TL7 (W)	TL8 (Z)	TL9 (NW)
apr	27	28	26,5	25	28	26	27,5	29	25,5
mei	29	27	31	30,5	31	28,5	29	30,5	27,5
jun	35	32	35	35	35,5	33	34	34,5	32,5
jul	37	36	38,5	38	38	37,5	37	38	36
aug	34	32,5	35	34	35	33,5	33,5	35,5	32,5
sep	25,5	25	28,5	27,5	29	26	28,5	27	25
okt	18,5	18,5	21,5	20,5	23	20	20,5	22	17,5
nov	17	15,5	18,5	18	21,5	16	16,5	20	15,5
dec	16	13,5	14	13,5	13,5	14,5	13,5	13,5	13,5
Maximale waarde	37	36	38,5	38	38	37,5	37	38	36

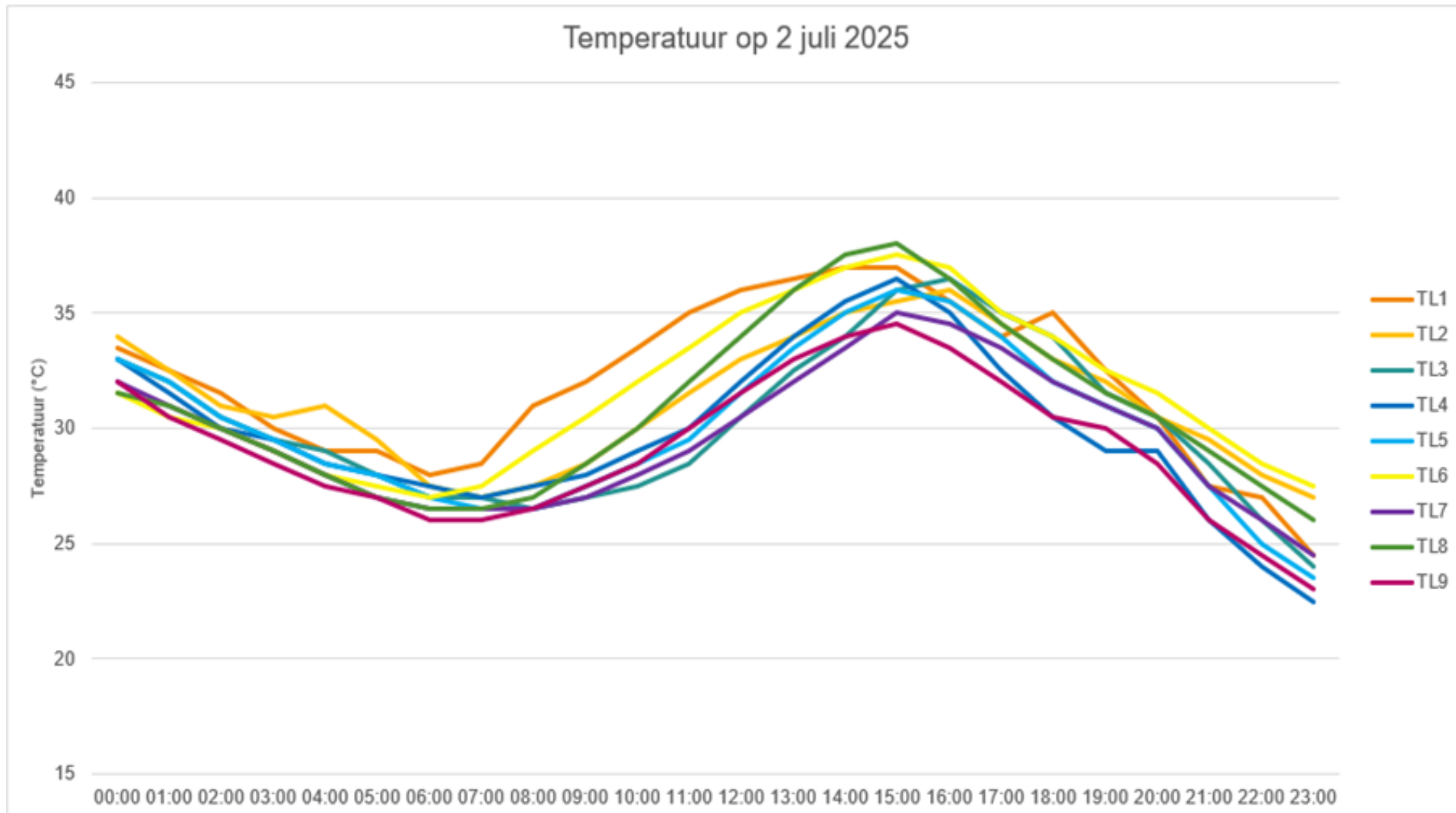
Opzet monitoring – temperatuur GZP3-nestkasten

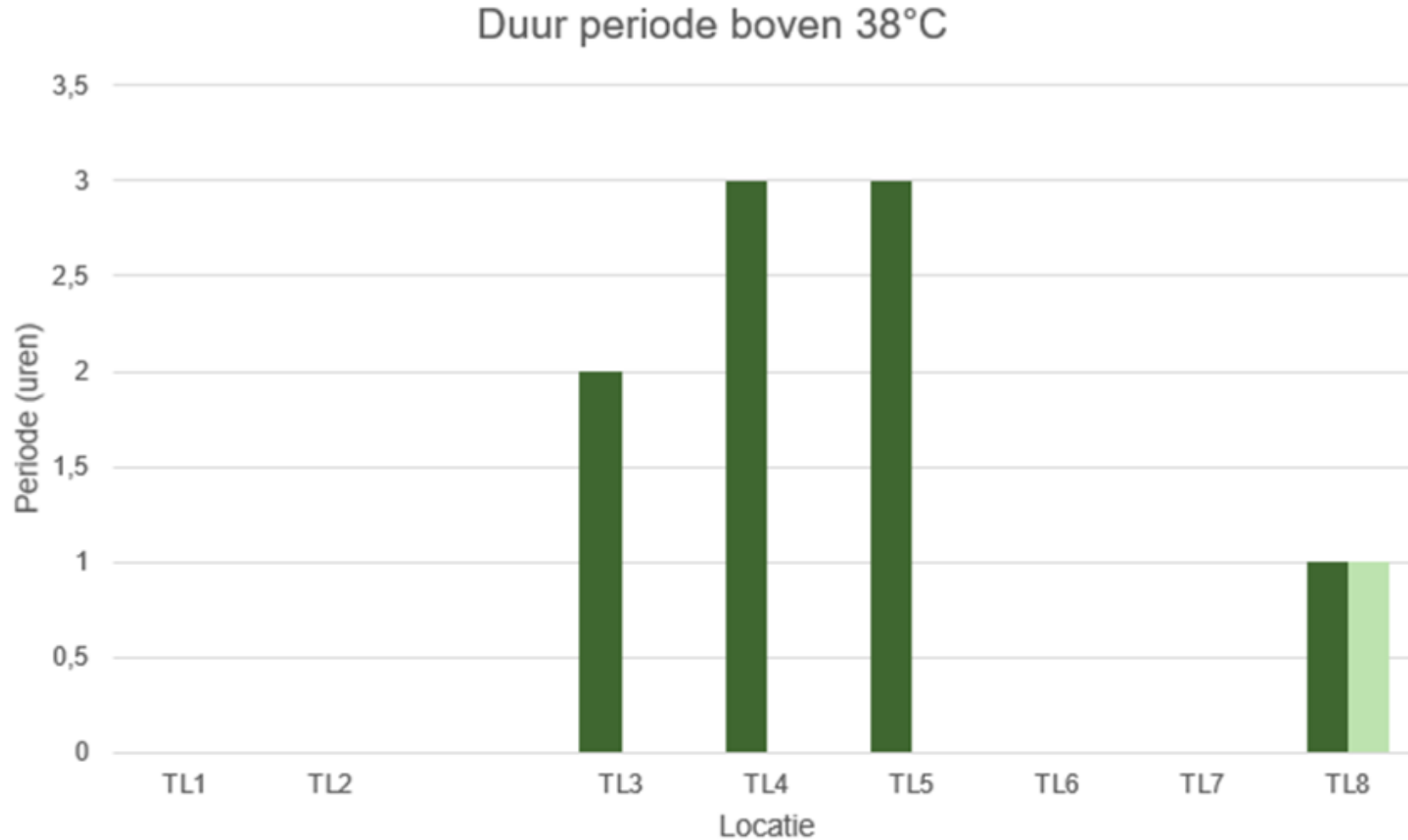
Opzet monitoring – temperatuur GZP3-nestkasten

Opzet monitoring – temperatuur GZP3-nestkasten

Opzet monitoring – temperatuur GZP3-nestkasten

Resultaten monitoring – temperatuur GZP3-nestkasten

- Voor de analyses zijn 2 belangrijke aannames gedaan
 - Basis voor deze aannames is een punt van discussie
- 1. 90% van eieren komt uit voor 26 juni, optimale temperatuur voor eieren is 37,7 °C
- 2. Lethale temperatuur voor jongen is 38 °C graden gedurende 2 uur
- Onderbouwde feedback op aannames is meer dan welkom
- 1. Temperaturen boven 37,7 °C worden gedurende eifase niet gehaald
- 2. Temperaturen boven 38 °C graden zijn in kasten op zuid en zuidwest 1 of 2 keer behaald voor maximaal 3 uur aanééngesloten

Eerste conclusies

- GZP3-nestkasten worden goed geaccepteerd, zelfs zonder gewenningstijd;
- Gedurende de eifase blijft de temperatuur onder de 37,7°C in de GZP3-nestkasten;
- Gedurende de jongenfase is de temperatuur één of twee keer 38 °C graden of hoger geweest in de GZP3-nestkasten;

Vervolgstappen

- Aanvullende monitoring in 2026 en 2027
- Monitoring aangevuld met temperatuurmonitoring in GZP2-nestkasten en oude nestlocaties;
- Aanvullend literatuur onderzoek naar lethale temperaturen in gierzwaluwkasten;
- Feedback is van harte welkom!

Zijn er nog vragen?

Vervolg vragen mogen achteraf ook per mail naar
gerrit.assink@sweco.nl

